

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 154/15
U Luxembourg 23. prosinca 2015.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetima C-358/14
Poljska/Parlament i Vijeće, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited i C-547/14
Philip Morris Brands SARL i dr.

Nezavisna odvjetnica Kokott smatra novu Direktivu EU-a o duhanu iz 2014. valjanom

Osobito su zakoniti opsežna standardizacija pakiranja, buduća zabrana cigareta s mentolom na razini Unije i posebno uređenje elektroničkih cigareta

Nezavisna odvjetnica Juliane Kokott došla je u danas objavljenom mišljenju do **zaključka** da je **nova Direktiva EU-a o duhanu iz 2014.¹ donesena zakonito**. To osobito vrijedi za standardizaciju označivanja i pakiranja duhanskih proizvoda (poput veličine, minimalnog sadržaja, upozorenja i dopuštenih podataka), za zabranu prodaje cigareta s mentolom koja vrijedi od 20. svibnja 2020. i za posebno uređenje elektroničkih cigareta. Nijedan od argumenata koje je istaknula Poljska – uz potporu Rumunjske – protiv zabrane cigareta s mentolom² nije uvjerljiv pa tužbu Poljske za poništenje treba odbiti. Ni iz ispitivanja pitanja engleskog High Courta, kojemu su različita poduzeća³ podnijela tužbe protiv prenošenja Direktive u britansko pravo, ne proizlazi ništa što bi moglo utjecati na njezinu valjanost.

Prema mišljenju J. Kokott, zakonodavac Unije **nije prekoračio širok manevarski prostor** koji mu je dodijeljen kako bi osigurao da se duhanski i srodni proizvodi mogu stavljati na tržište Unije pod ujednačenim pretpostavkama bez zanemarivanja temeljnog cilja visoke razine zaštite zdravlja.

U dijelu koji se ovdje dovodi u pitanje Direktiva je utemeljena na pravilnom pravnom temelju (točnije pravnom temelju za mjeru usklađivanja unutarnjeg tržišta⁴) i ne povređuje ni načela jednakog postupanja, slobodnog tržišnog natjecanja, proporcionalnosti, pravne sigurnosti i supsidijarnosti ili obveze obrazlaganja ni temeljna prava proizvođača ili prodavatelja, točnije poduzetničku slobodu, slobodu mišljenja i pravo vlasništva.

U vezi sa standardizacijom označivanja i pakiranja duhanskih proizvoda nezavisna odvjetnica utvrđuje, među ostalim, da su zahtjevi u vezi s oblikom (pravokutni oblik), veličinom i minimalnim sadržajem proporcionalni. Ti zahtjevi osobito pridonose povećanju vidljivosti zdravstvenih upozorenja i maksimiziranju njihove djelotvornosti. Također moderan ili zabavan čimbenik, koji bi mogao biti povezan s neobičnim ili osobito uočljivim pakiranjem, ali i znatiželja koja bi mogla biti povezana s novim ili neobičnim pakiranjima igraju manju ulogu prilikom odluke o kupnji. Minimalan sadržaj od 20 cigareta usto podiže psihološku prepreku za kupnju za maloljetnike i mlade punoljetnike. Nadalje, nije ni proizvoljno ni neproporcionalno za zdravstvena upozorenja (koja se sastoje od predviđenog teksta i odgovarajuće fotografije) odsad nadalje⁵ predvidjeti 65 % površine kako na prednjoj tako i na stražnjoj strani pakiranja. Direktiva pravilno zabranjuje i istinite tvrdnje

¹ Direktiva 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ (SL L 127, str. 1.)

² Direktiva općenito zabranjuje prodaju cigareta (i duhana za samostalno motanje) sa svojstvenim aromama. Međutim, ako je obujam prodaje na razini Unije 3 % ili veći, kao u slučaju cigareta s mentolom, zabrana vrijedi tek od 20. svibnja 2020. Tužba Poljske odnosi se samo na zabranu prodaje cigareta s mentolom.

³ Britansko poduzeće Pillbox, koje elektroničke cigarete proizvodi i stavlja na tržište pod tvrtkom „Totally Wicked“ kao i različiti proizvođači duhanskih proizvoda, točnije Philip Morris Brands SARL, Philip Morris Limited (PMI) i British American Tobacco UK Limited (BAT), uz sudjelovanje drugih proizvođača duhanskih proizvoda ili dobavljača za duhansku industriju, točnije Imperial Tobacco Limited, JT International SA, Gallaher Limited, Tann UK Limited, Tannpapier GmbH, V. Mane Fils, Deutsche Benkert GmbH & Co KG, Benkert UK Limited i Joh. Wilh. Von Eicken GmbH

⁴ Čl. 114. UFEU-a

⁵ Dosad je vrijedilo 30 % za prednju stranu pakiranja i 40 % za stražnju stranu.

na pakiranju proizvoda ako one prikazuju duhanski proizvod u varljivom pozitivnom svjetlu i tako daju dodatan poticaj kupnji i konzumaciji. Tako je primjerice ekološki proizvedena cigareta i dalje zdravstveno iznimno štetan proizvod. Budući da Direktiva određuje samo osnovni dizajn, ostavlja još prostora za dodatne nacionalne standarde pakiranja, primjerice u pogledu boja koje nisu rezervirane za upozorenja (moguće sve do uvođenja neutralnog pakiranja, tzv. *plain packaging*).

U pogledu zabrane cigareta s mentolom nezavisna odvjetnica Kokott navodi da mentol, kao i sve ostale svojstvene arome, načelno može dovesti do toga da ublaži i sakrije općenito vrlo gorak ili čak oštar okus duhanskog dima. Zbog toga postoji ozbiljna opasnost da bi aromatizirane cigarete nepušačima olakšale početak konzumacije duhana i redovitim pušačima otežale izlazak iz nikotinske ovisnosti. Dosadašnja nacionalna uređenja o uporabi svojstvenih aroma u duhanskim proizvodima bila su fragmentirana. Bilo je razlika i konkretno u odnosu na cigarete s mentolom. Zakonodavcu Unije ne može se predbaciti očita pogreška u ocjeni ako pretpostavlja da ovdje postoji problem s prekograničnom dimenzijom koji se ne može riješiti samo na razini država članica, nego i na razini Unije. Nužnost zabrane svih svojstvenih aroma na razini Unije, uključujući mentol, ne može se ozbiljno dovesti u pitanje, osobito s obzirom na načelo predostrožnosti i standarde WHO-a. Također u svakom slučaju nije očito neproporcionalno prilikom donošenja mjera za usklađivanje unutarnjeg tržišta visokoj razini zaštite zdravlja kojoj se teži u Uniji, s obzirom na velikodušan prijelazni rok za cigarete s mentolom, dati prednost u odnosu na eventualne gospodarske i društvene interese.

U vezi s posebnim uređenjem elektroničkih cigareta nezavisna odvjetnica navodi da se ono u više aspekata jasno razlikuje od pravila o konvencionalnim duhanskim proizvodima. Primjerice, predviđeni su obveza prijave sa šestomjesečnim rokom mirovanja, posebna upozorenja, najveći dopušteni udio nikotina od 20 mg/mL, obveza uputa za uporabu, zasebna zabrana oglašavanja i sponzoriranja i godišnja obveza izvještavanja. To je uređenje ipak relativno umjereno, kako u odnosu na pravila o konvencionalnim duhanskim proizvodima tako i na međunarodnoj razini i u konačnici nije neproporcionalno. J. Kokott u tom smislu naglašava da je u slučaju elektroničkih cigareta riječ o novom i – u svakom slučaju za širok krug ljudi – još relativno nepoznatom proizvodu čije se tržište brzo razvija. Usto nije očito pogrešno ili nerazumno prilikom donošenja mjera za usklađivanje tržišta pretpostaviti da elektroničke cigarete donose opasnosti za ljudsko zdravlje i da bi se taj proizvod – prije svega kod maloljetnika i mladih punoljetnika – mogao razviti u sredstvo za put u nikotinsku ovisnost i u konačnici u konvencionalnu konzumaciju duhana. I u slučaju elektroničkih cigareta zakonodavac Unije je, među ostalim, s obzirom na temeljne razlike između pravila u državama članicama i prekogranične dimenzije problema, smio pretpostaviti da je potrebno uređenje na razini Unije.

Što se tiče poštovanja **načela supsidijarnosti** prilikom donošenja nove Direktive o duhanu, prema mišljenju nezavisne odvjetnice Kokott dovoljno je, doduše, dokumentirano da je zakonodavcu Unije bio na raspolaganju opsežan materijal na kojem je mogao temeljiti svoju ocjenu o poštovanju načela supsidijarnosti. Međutim, svesrdno preporučuje zakonodavcu Unije da u budućnosti **izbjegne formulacije u obliku floskula** o načelu supsidijarnosti, kakve su u Direktivi, i da umjesto toga pridonesu vrijednosti preambule pravnog akta Unije o kojem je riječ dovoljno sadržajnim pojašnjenjima o tom načelu koja su više prilagođena konkretnoj mjeri.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća nezavisnih odvjetnika je predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

Cjelovit tekst mišljenja ([C-358/14](#), [C-477/14](#) i [C-547/14](#)) objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke iznošenja mišljenja nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106